

Een VR-interventie bij complexe scheidingen

enliven.

JEUGD
BESCHERMING
OVERIJSSSEL

SAXION
HOGESCHOOL

trias jeugdhulp

pactum
jouw toekomst, jouw leven

Dit voorjaar is met succes de laatste hand gelegd aan de eindproducten van het onderzoeksproject "Virtual Reality bij complexe scheidingen: Ontwikkeling, toetsing en implementatie van een VR-interventie ingebed in het methodisch professioneel handelen in de jeugdhulp". Het doel was om een overdraagbare en effectieve VR-interventie te ontwikkelen die bewustwording, empathie en gedragsverandering bij ouders in een complexe scheiding bevordert, en die geïntegreerd wordt in het methodisch handelen van jeugdhulpprofessionals. Het onderzoek is uitgevoerd door het lectoraat Social Work van hogeschool Saxion in samenwerking met jeugdhulporganisaties in Twente (Jeugdbescherming Overijssel, Jarabee, Trias en Pactum) en een VR-ontwikkelaar (Enliven).

Achtergrond

Kenmerkend voor complexe scheidingen is het destructieve patroon van conflicten waar ouders in verstrikt raken, waardoor zij het belang en het welzijn van hun kinderen uit het oog verliezen. Hoe langer deze conflicten duren en hoe ernstiger deze zijn, des te groter zijn de gevolgen daarvan op de ontwikkeling en gezondheid van betrokken kinderen.

In de jeugdhulp wordt gewerkt aan het bevorderen van een goede communicatie en omgang tussen ouders in het belang van het welzijn en de ontwikkeling van hun kinderen. Dit is een uitdagende en soms onmogelijke opgave. Conflictpatronen zijn hardnekkig en het lukt vaak niet om de behoeften van kinderen centraal te blijven stellen. VR is een hulpmiddel die kan helpen om deze destructieve patronen te doorbreken.

VR & Empathie

In de VR-simulatie 'Verscheurd' zijn typerende kenmerken van complexe scheidingen zijn verwerkt. Hiermee worden ouders in staat gesteld om te ervaren hoe het is om in de schoenen van een kind te staan. Het idee is dat ouders door deze VR-ervaring makkelijker afstand kunnen nemen van hun eigen perspectief door de aandacht te richten op het denken en voelen van het kind. Deze perspectiefwisseling kan bewustwording, zelfreflectie en empathie voor het kind versterken.

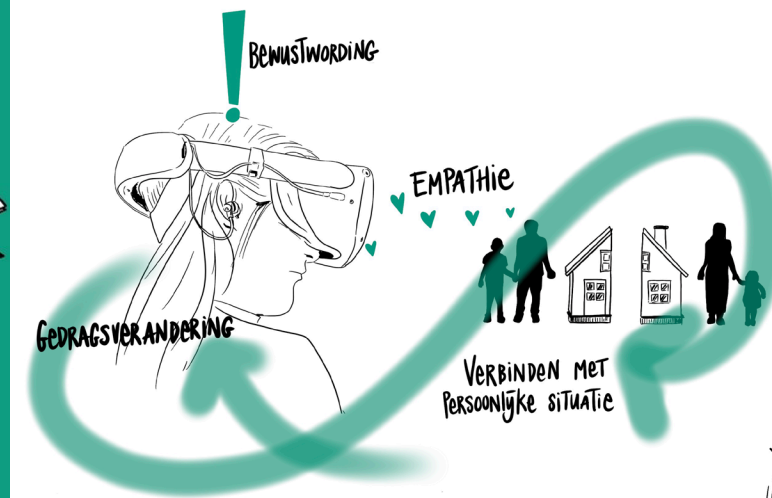
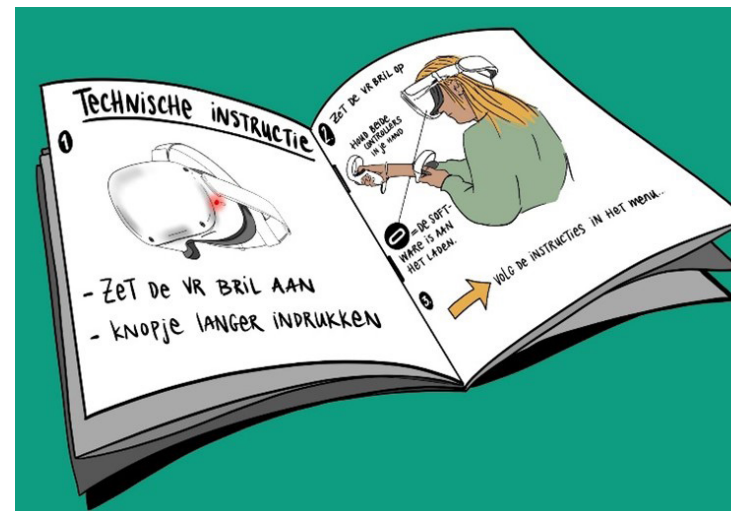
Empathie verwijst naar het vermogen om je in te leven in de gevoelens, gedachten en perspectieven van anderen, waardoor je een dieper begrip krijgt voor de ander en daarop responsief kan reageren. Er worden drie componenten van empathie onderscheiden die voorwaardelijk zijn voor pro-sociaal gedrag: emotioneel, cognitief en gedragsmatig. Effectieve ervaringsgerichte interventies dienen zich op alle componenten van empathie te richten. Dit vormt een belangrijke basis voor de VR-interventie complexe scheiding.

Onderzoek

Er is een ontwerpgericht onderzoek uitgevoerd in samenwerking met jeugdhulpprofessionals waarin leren, experimenteren en reflecteren op praktijkervaringen in de jeugdhulp centraal stond. Practice-based kennis is gegenereerd door o.a. het uitwisselen van praktijkervaringen tijdens werkgroepbijeenkomsten, interviews met professionals en ouders en logboekregistraties. Er is tevens een literatuurverkenning uitgevoerd (evidence-based kennis) voor een goede onderbouwing. Beide kennisbronnen hebben bijgedragen aan de structuur en inhoud van de VR-interventie.

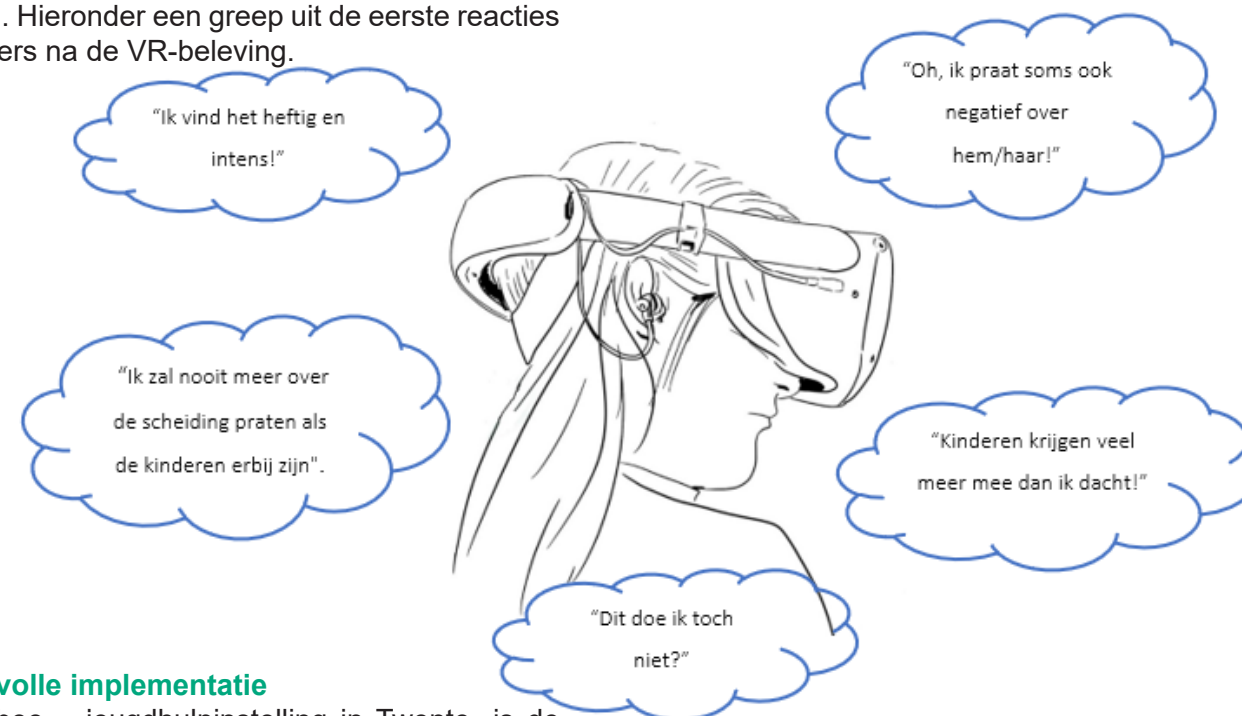
De inhoud van de VR-interventie

De VR-interventie bestaat uit acht chronologische stappen die de jeugdhulpprofessional begeleiden bij een adequate inzet. Deze stappen zijn gedetailleerd uitgewerkt in een bijbehorende handleiding. Het omvat alle activiteiten vanaf de voorbereidingen en introductie van de interventie tot de technische instructies en het reflectiegesprek met de client na de VR-beleving. Vooral dit nagesprek waarin met ouders wordt gereflecteerd op de VR-ervaring is een belangrijk onderdeel. Hierin wordt onder begeleiding van de professional expliciet de verbinding gemaakt tussen de VR-ervaring en de persoonlijke situatie van ouders, het gedrag en de impact daarvan op kind(eren). In de laatste stap worden de eerste concrete, haalbare doelen en acties geformuleerd als eerste stap naar positieve verandering. De VR-ervaring fungeert als het ware als een hefboom om gedragsverandering in gang te zetten.

Reacties ouders

Ouders zijn vaak onder de indruk van de VR-beleving. Hieronder een greep uit de eerste reacties van ouders na de VR-beleving.

Succesvolle implementatie

Bij Jarabee – jeugdhulpinstelling in Twente- is de interventie ondertussen standaard ingebed in het werkproces en krijgen alle ouders die in een complexe scheiding verkeren na de aanmelding standaard de interventie aangeboden. Zowel logistiek als organisatorisch is de interventie ingebed. Professionals worden getraind en ondersteund door een enthousiaste groep trekkers die vanaf het begin betrokken zijn geweest bij dit project.

Producten

Naast de handleiding is er voor organisaties die met de VR-interventie complexe scheiding willen gaan werken een training ontwikkeld. Tevens is er een implementatiewijzer met een planmatige aanpak inclusief handvatten en tips over de organisatorische kant van de implementatie, de activiteiten en de vereiste randvoorwaarden om de VR-interventie succesvol te implementeren.

Voor meer informatie over deze handleiding, de implementatiewijzer en/of training, neem contact met ons op.

[Klik hier voor meer informatie over ons lectoraat en onze projecten](#)

Vragen of interesse?

Astrid Altena, onderzoeker
a.m.altena@saxion.nl

Margriet Braun, Lector
b.m.braun@saxion.nl